

det indirekte valgte organ, altså statsministeren, hjemsende det direkte valgte og dermed annullere vælgernes afgørelse.

Den nuværende statsminister sigter tydeligt og klogt på at sidde sin tid ud. Det synes jeg er flot, men der er altså noget ulogisk i det, hr. Engell siger, at magtdivisionen absolut skal tillade den indirekte valgte magt at annullere den direkte magts eksistens.

Bjørn Elmquist (RV):

Der er en række kriterier, man kan opstille for at måle, om et land har demokrati og har en demokratisk grundlov, og jeg vil pege på en tre, fire ting.

Først og fremmest det helt basale, at det er vælgernes flertal, der bestemmer. Om det så er ved direkte eller indirekte repræsentation kan i denne sammenhæng være af mindre betydning, men det skal i hvert fald være sådan, at flertallets vilje afspejles i de politiske beslutninger, der træffes.

Det er imidlertid ikke tilstrækkeligt at blive stående ved den definition. Man bliver nødt til også at tage mindretalsbeskyttelse med ind i det, ellers ender vi i den mærkelige blanding af demokrati og diktatur, som man kan kalde demokatur. Derfor altså mindretalsbeskyttelser, der er hjemlet i grundloven, og også beskyttelse af det mindst tænkelige mindretal: det enkelte individ. Vi skal have individuelle menneskerettigheder, men det er vigtigt, at vi er klar over, at menneskerettighederne stedse skal opdateres, og det kan være svært i en grundlov, for en grundlov skal jo i princippet være svære-re at ændre end almindelig lovgivning.

Men der skal både være det, vi kunne kalde første generation af menneskerettigheder, nemlig de traditionelle frihedsrettigheder, der skal også være andengenerationen af frihedsrettighederne, nemlig de sociale og økonomiske rettigheder, og så er der i forbindelse med den teknologiske udvikling tredje- og fjerdegenerationsmenneskerettighederne: behovet for beskyttelse mod overvågning i forbindelse med dataregistre, aflytning, elektroniske kameraer, chips i folk osv.

Den fjerde generation har med retten til forskellighed at gøre, dvs. sikringen af vore fremtidige generationers mulighed for at blive undfanget i forskellighed, og det har med bioteknologien at gøre.

Et element, som jeg også vil pege på som vigtigt i en demokratisk grundlov, er tredelingen af

magten. Og jeg vil godt lige prøve at opholde mig et øjeblik ved, hvorfor det er vigtigt at tredele statsmagten. Der er nogle, der taler om en firedeling, dvs. at man inkluderer pressen, men den skal aldrig indgå som en statsmagt, og derfor ser jeg bort fra den i denne sammenhæng.

Men med hensyn til tredelingen af magten, så tror jeg, at det var fru Pia Kjærsgaard, der sagde, at vi en gang imellem sådan pr. automatik nærmest siger: Nå, men det har vi jo i Danmark, og det står i grundlovens § 3. Men slår vi op og ser nærmere efter, er det jo ikke helt rigtigt; det står nemlig på en lidt anden måde.

Men hvorfor er det vigtigt at have denne tredeling? Ja, det er det vel overordnet, fordi magtkoncentration kan friste den menneskelige sjæl over evne, og så bliver der magtbrynde, magtarrogance, for så der er kun én instans, der udøver magten. Derfor er tredelingen vigtig, og tredeling forstået på den måde, at de tre instanser hver har deres beføjelser og gensidigt skal kontrollere, at ingen af de to andre overskrider deres beføjelser som henholdsvis lovgivende, udøvende og dømmende instanser.

Se, sammenligner vi det her billede med vores grundlov i dag, er der mange skavanker, svagheder eller ting, der bør ændres, suppleres, eller hvordan vi nu vil formulere os.

Fra Det Radikale Venstres side er vi ikke overmåde utilfredse med vores grundlov; vi er i og for sig også stolte af den. Den er et produkt af en lang historisk betinget udvikling, og den er på godt og ondt så dansk, som noget kan være. Den er noget af det mest melerede, man kan tænke sig i denne verden, en pærevælling af det hele. Jeg vil ikke sige gråt i gråt, for det lyder så trist igen, men vores grundlov kan godt en gang imellem minde om en dag i november.

Vi har slet ikke den klare opdeling, som vi forestiller os i det daglige. Vi har mange gode forklaringer på, at det er sådan, og det har selvfølgelig også noget med vores monarki at gøre, vi har nemlig dér symbolet for den udøvende magt eller for statsmagten i det hele taget.

Vi har ingen direkte valg til den udøvende magt, og dermed har vi ikke som i Frankrig eller USA eller for den sags skyld Rusland et klart folkeligt, demokratisk direkte mandat til den udøvende myndighed.

Vores statsminister bliver valgt, bliver udpeget, bliver accepteret mere eller mindre. Vi har jo ikke engang det konstruktive tillidsvotum, som man har i Tyskland. Det er ikke sådan, at en statsminister skal fremstille sig for vores Folke-